

ԼԱՅԱՍՏԱՆԻ ԲԱՆՈՒՈՐԾՆ

Զարկ քու հարուածդ, թող հընչէ
Աշխատանքի երգն հըզօր.

Ձեզը բազկիդ ճըռընչէ,
Երիտասարդ գու բանուոր:

Հանքերու մէջն որոտայ
Զարկը սրբաիդ առնական.
Կուրծքը լերանց երերայ
Երգերուդ հետ գոհութեան:

Ահա մըռայլ ճակատիդ
Փերտը շանթով աստեղած,
Կը կոփէ պինդ կրանիդ,
Գեղ ու մարմին դըրոշմած:

Փարը լոյսին կը զօգեն
Արարչագործ հարուածներդ.
Ու վերջստին կը յառնեն
Տեղբայներու ոստաններն:

Բաց փառքերու մէջ ճամբան,
Ուսկից անցաւ Հայաստան.
Նիզակներու շուքն ըլլայ
Խաղաղութեան հանգրուան:

Կոփէ՛ պըղինձ և երկաթ,
Թող շանթ ծընի խըռովքով.
Կոփէ՛ կայծակ ու պողպատ,
Որ սուր շինուի մոլուցքով:

Յեղիս ամբողջ արութիւնն
Երակներուդ մէջն յորգած,
Շինէ խոփի տեղ դաշոյն,
Կեռ լուսնի պէս յեռանուած:

Երբ արիւնի ակօսներ
Երտսխի պէս անցատակ
Իմ Հայաստանն են ճեղքեր՝
Իմ Հայաստան նահատակ,

Զարկ մուրճիդ խօսքը կարմիր,
Աստղեր հանէ բոցեղէն,
Լէջուր կըրակ բըռնալիւր
Երկինքը մեր ամպեղէն:

Հարուածներուդ բարբառով
Եղիցի լոյս օրհնութեան,
Որ վերածնի փառքերով
Երիտասարդ Հայաստան:

Եւ բոցն անոր արեւուն
Երակներէդ թող կաթէ,
Որ մահ ձուլեն և արիւն
Փռւ բազուկներդ երկաթէ:

Զախջախ իշնան լըլթաներ,
Անարգութեան դարերուն.
Ազատ ծընանք, երկրի տեր,
Ոչ վարժւած գերութեան:

Զարկ քու հարուածդ դըրդագգին,
Մութ ձորերու ընդմէջէն.
Տուր սե ու թուխ երկաթին
Մարմին ու գոյն բոցեղէն:

Զարկ մուրճիդ, զարկ վեհօրէն
Մանըր, դանդաղ, աներիւր,
Ու լոյս հանէ խաւարէն
Աշխատուոր անվեհեր,

Մինչև արձանը ձուլուի
Ազատութեան գիցուհոյն,
Աշխատանքիդ խոնարհի
Մահիկներու բըռնութիւնն:

Յայնժամ ճակատիդ ես դրոշմեմ
Յեղիս ամբողջ ուժգնութեամբ,
Գեղեցկութիւնը վըսեմ
Իմ համբոյրիս ապրտամբ:

Որ բարձրը միշտ, բարձր հընչես
Ազատութեան երգն աղուոր,
Մուրճիդ յանգովը լեցնես
Մերկ տիեզերքը բոլորի -

Զարկ քու հարուածդ, թող հընչէ
Աշխատանքի երգն հըզօր,
Ձեզը բազկիդ ճըռընչէ,
Երիտասարդ գու բանուոր:

Հ. Վ. ՅՈՎՀԱՆՆԵՍԻԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ՃԱՄԲՈՒ ՆՈՒԱՊ

Հայրենի հող, հայրենի ծով ու երկինք
 Երրորդութիւն պաշտելի.
 Կ'երկըրպագեմ քու սրբութեանցդ գեղեցիկ
 Դաւանանքով Վարդանի:

Քու մայրական անոյշ կաթէդ կեանք առած
 Զաւակն եմ քու տարագիր.
 Հոգիիս մէջ քո սուրբ անունդ է կընքուած
 Իմ Հայաստան ոսկեգիր:

Իմ Հայաստան, իմ մանկութեան առաջին
 Խոկուններուս սրբավայր.
 Յուզումներուս ու ցաւերուս կարօտին
 Զուեիմ լեզու ու բարբառ:

Հրճուանքներուդ մէջը՝ դու մայր գեղեցիկ,
 Ու ցաւերուդ մէջ Վրեմ.
 Աղօթէ մայր զմբհիթներով սըլացիկ
 Բախտին համար քո զըծխեմ:

Ահ դու եղիր, դու միշտ եղիր բարձրադիր,
 Երկընթին մօտ լեռներուն.
 Զինափըրփուր ամպերուն մէջը հանգիր
 Արագածին, Մասիսուն:

Այնպէս Աստուած հողդ սիրեց Հայաստան
 Որ քեզ 'ըրրախն իւր ընտրեց,
 Մէջքիդ կապեց երեք գոյնով ծիածան,
 Բախտըդ տեսաւ արտասուեց:

Մինչև որ թուիս պատմութեանդ մէջը ծագէր
 Լոյսը միղմիկ հարեկայ.
 Մեծ այգ մ'ըլլար, արեւ ըլլար ու վառէր,
 Զաւակներդ հեռակայ.

Ես չեմ մեռնիր, քեզ չեմ մոռնար Հայաստան
 Յոյսըս կոփուած կըրանիդ,
 Կը հաւատամ զաւակներուդ փաշութեան,
 Քու յարութեանդ, քու փառքիդ:

7-Սեպտ-1929

Փողոցին մէջ լալկան նըւագ,
 Տըխուր հանդը անցորդներուն,
 Քաղցած աղշիկ՝ ցաւի պառանք,
 Ո՛վ տանջուած գեղեցկութիւն...

Կ'իյնան երգերն իւր դիրարեկ
 Իմ սըրտիս մէջ. ճամբուն վըրայ
 Ո՛վ կը լըսէ լարերն իւր հէգ,
 Երբ կը պատմէ ու կը հազայ:

Բիւրեղ աչքերն աղօտ ճըրագ՝
 Երբ կուրծքին մէջ ձէթն է հատած.
 Ո՛վ պիտ ըլլայ բարի հրեշտակ,
 Որ Լոյս դընէ աչքին մըթնած:

Ո՛վ կը վառէ, ո՛վ կը մարէ
 Լապտերն իւր տան, ես չեմ գիտեր.
 Ա՛խ, թող Աստուած երազն հիւսէ,
 Որ գէթ ժըպտի ամէն գիշեր:

Պատուհանէս միշտ կը լըսեմ
 Ամէն առտու երգ մը յոգնած.
 Կ'անցնի տըխուր ու դալկադէմ
 Ամէն առտու սիրտը կոտրած:

Երգն անարուեստ կըսկիծն է խոր,
 Խորհըրդին մէջ տառապանքի: —
 Կը սիրեմ ցաւդ, ո՛վ դեղնած քոյր,
 Կը սիրեմ երգդ ըզզացմունքի:

Փողոցին մէջ կ'ուզեմ իջնել,
 Լարիդ փարիւ որ կը դողայ
 Մէկիկ մէկիկ յոյգերդ ժողվէլ,
 Որ թարմանան սըրտիս վըրայ:

Դա՛նգ մը ժանգոտ, դա՛նգ մը լընչին
 Այս աշխարհն է՝ դա՛ռն հեղանք.
 Մինչև դու կու լաս, այլք կը ժըպտին,
 Քաղցած աղշիկ, տըխուր նըւագ:

Միւսն 2. Վ. ՅՈՎԱՆՆԵՍԵԱՆ
 28-Ա-1929